

Uudella älykiukaalla on patentit Euroopassa, Yhdysvalloissa ja Kiinassa. – En minä näitä kaavioita osaa juuri lukea, mutta patentti-insinööri osaa.

Älykiukaat valmistetaan Kantolassa entisessä Sotka-huonekalujen puusepänerverstaassa.

KUKA?

Tapio Yli-Kovero

- Syntynyt vuonna 1946 Hämeenlinnassa.
- Varttunut Lappeenrannassa.
- Valtiotieteen maisteri, gradu "Optimaalisen arvopaperisal-

kun valinnan teoriasta".

- Keksijä sekä Hämeen Sanomien vakio mielipidekirjoittaja.
- Omistaa Saunasampo oy:n, joka valmistaa älykiukaita.

Kantolan Pelle Peloton kirjoittaa asioista, joista muut puhuvat liirum laarumia

Tapio Yli-Koveron mielestä liika tieto on taakka, eikä tulevaisuutta pitäisi päättää historian perusteella.

Eli Harju

Hämeenlinnan Kantolassa entisessä puusepänerverstaassa kaikuu koneiden kolke. Keksijä Tapio Yli-Koveron yritys on toiminut siellä jo 28 vuotta.

Yli-Kovero on koulutukseltaan valtiotieteiden maisteri, mutta Kantolassa valmistuu hänen kehittemiään saunan kiukaita.

– Keksintöhommissa siitä on hitonmoinen apu, ettei tiedä mitään, hän sanoo.

– Kun insinööri muistaa, miten jokin asia on tehty muualla, hän lopettaa ajattelun siihen. Mutta jos ei tiedä, miten muualla tehdään, pitää miettiä itse.

Yli-Kovero syntyi Hämeenlinnassa, Paavonkulman sairaalan synnytysosastolla eli Höyhensaarella.

Hän kuitenkin kävi koulunsa Lappeenrannassa isänsä töiden takia. Viimeiset 30 vuotta Yli-Kovero on viettänyt taas Kanta-Hämeessä.

– Olen minä muutakin ollut kuin Pelle Peloton.

Yksityisyrittäjyyden lisäksi Yli-Kovero on tehnyt uraa muun muassa Rautatiehallituksessa ja elektroniikan vientiyhtiössä Evoxissa.

Joillekin Yli-kovero saattaa olla

tuttu Hämeen Sanomien mielipideosastolta.

– En kirjoita mistään asiasta, mihin itse liityn. En kuulu mihinkään yhdistykseen enkä puolueeseen, eikä minulla ole mitään etuyhteyksiä asioihin, joista kirjoitan. Kirjoitan siitä, mikä omasta mielestäni menee päin helvettä.

Tällä hetkellä Yli-Koveron kynän saa sauhuamaan oikoratahanke.

Tampereen ja Helsingin välille suunniteltu, Hämeenlinnan ja Riihimäen kiertävä rata romuttaisi hänen mielestään Hämeenlinnan.

– Siitä puhutaan vain liirum laarumia eikä sanota, mitä se käytännössä tarkoittaisi. Sehän tarkoittaisi, että puolet Hämeenlinnan junavuoroista häviäisi. Kuka täältä sitten enää viitsisi pendelöidä töihin? Tampereella töissä käyvät muuttaisivat sitten Tampereelle.

Kirsikkapuiston rakentamisesta Yli-Koverolla ei ole mielipidettä. Häntä kiinnostavat omien sanojensa mukaan monimutkaisemat asiat.

– Ei se tuo kaupunkiin lisää asukkaita, jos rantareittiä on kiiva kävellä.

Yli-Koverolla on paljon sanotta-

vaa siitä, kuinka lisää asukkaita saataisiin.

Hänen mielestään keskustakorttelia ollaan kehittämässä tavalla, joka tekee Hämeenlinnasta lopullisesti pikkukaupungin.

Sinne pitäisi hänestä rakentaa reippaasti korkeampia taloja, vaikka 20 kerrokseen asti. Kaavaluonnoksessa on tällä hetkellä 11-kerroksista taloja, ja Museovirasto on vastustanut niidenkin rakentamista aikaisempaan matalaan rakennusprofiiliin vedoten.

– Jos jatketaan niin, että rakennetaan vain ihan pikkuisen korkeampaa, ei siihen vierteen tule tulevaisuudessakaan korkeampia. Kymmenen vuoden päästä täältä loppuu tonttima. Pitääkö kaikki lukita siihen, mitä tehtiin joskus 1970-luvulla?

Myc Sibeliusen syntymäkodin suojelua hän kritisoi epäoimattain järjettömäksi. Sen ei Yli-Koveron mielestä pitäisi antaa rajoittaa keskustan uudistamista. Hänestä koko talo on pelkkä riesa.

– Siellä ei ole yhtään alkupeleistä huonekalua eikä esinettä, joka olisi Sibeliusen. Ei Sibelius muistaisi, missä on kaksivuotiaaksi asti asunut.

Nykyään Yli-Kovero omistaa Kan-

tolassa toimivan Saunasampo oy:n. Yhtiön valmistama heti valmistettu älykiukas löytyy muun muassa eduskunnan saunasta. Yli-Kovero kertoo keksineensä myös ensimmäisen karjalanpiirakan rypytyskoneen, jonka eri versioilla tehdään nykyään 90 prosenttia kaikista karjalanpiirakoista.

Samoin kuin mielipidekirjoitukset, myös keksinnöt ovat syntyneet etujen ja yhteyksien ulkopuolella. Yli-Kovero ei esimerkiksi piirakanrypytyskoneetta kehitellessään ollut töissä leipomoalalla.

– Ne ovat vain jotenkin kilahdaneet päähän. Piirakanrypytyskoneen tarina on sellainen, että 1980-luvun alkupuolella olin Viralan Kesoililla ja luin *Kansan Uutisia*. Kai siinä vähän krapulakin oli. Lehdessä oli juttu leipätehtaasta, missä oli liukuhihnan molemmiin puoliin neljä naista rypyttämässä, ja siinä luki, että tähän ei ole keksitty konetta.

Yli-Kovero alkoi miettiä asiaa ja keksi tarvittavan koneen perusperiaatteen.

– Hankin siihen patentin, ja ensimmäinen kone myytiin Moilasen leipomolle.

Seuraavaksi Saunasampo oy esittelee verkkoyhteyden kautta oh-

jattavan kiukaan, jonka kaikkien osien toimintaa voidaan seurata Kantolasta, vaikka kiuas olisi Australiassa.

– Sitten voidaan lähettää Australiaan viesti, että hei, vaihtakaa teidän kiukaaseen kivert.

Älykiukaan voi myös ajastaa lämpiämään tiettyyn lämpötilaan tietynä aikana. Vaikkapa joulusaunan voi ajastaa lämpiämään heti tammikuussa.

Kiuasalalle lähtiessään Yli-Kovero taas ei ollut omien sanojensa mukaan ollut sähkön kanssa tekemisissä kuin hehkulamppuja vaihtaessaan.

Hän on oppinut katsomalla vierestä ja kyselemällä ujoستelematta.

– Nämähän ovat lopulta yksinkertaisia asioita. Ja kun kaikki oli aina mennyt aika hyvin, oli ihan järjetön itseluottamus. Tietysti näissä hommissa pitää aina olla joku kaveri, joka osaa sen tekniikan.

Niin Hämeenlinnan keskustan kehittäminen kuin parempien kiukaiden tekeminen on Yli-Koverolle pelkkä järjestelykysymys.

– Liika tietokin on monta kertaa taakka. Jos tietää, miten muualla on tehty, lopettaa helposti pohtimisen.